

Stræderne

i København

Læger uden grænser på
Christianshavn

Folketinget lukker
sig inde bag en mur

Konservatorskolen
fylder 40 år

*I denne
måned
ekstra
4 sider*

STØT BLADET MED ET ABONNEMENT OG FÅ
INDKØBSGODER HOS UDVALGTE ANNONCØRER.
LÆSMERE PÅ VORES HJEMMESIDE :
www.straederne.dk

Stræderne i KØBENHAVN

Udgivet af:

VK-Gruppen-Stræderne

Lavendelstræde 8

1462 Kbh. K.

Tlf. 33 15 56 66

SE: 18197332

www.straederne.dk

kbh@straederne.dk

Ansvarshavende redaktør:

Ploug

Redaktionelle medarbejdere:

Connie P. Christensen (Kommunikation og Sprog)

Per Stisen

Research: Lone Luna Kelstrup

Annoncer:

Per Stisen

Lay-out og opsætning:

Kirstine Ploug (DJ)

Fotografer:

Thomas Trane (DJ)

Kirstine Ploug (DJ)

Forside foto: Kirstine Ploug (DJ)

Pladsen v. Lille Strandstræde- Fisker og dreng af Otto Evens

Trykkeri: Sangill Bogtrykkeri

Oplag: 6000

Abonner på STRÆDERNE og få bladet til døren.

Pris 360,- kr. for et år, 11 numre (uden for centrum + porto).

ADVOKATBISTAND

PRIVAT:

- Arv
- Testamenter
- Dødsboer
- Ejendoms køb

ERHVERV:

- Lejekontrakter
- Ansættelseskontrakter
- Kreditorordninger
- Rådgivning om driftsform

Advokat Niels Ahlmark (H)
Advokat Ulrik Nørregaard
+45 33 15 80 00
na@vestervoldadvokater.dk
www.ahlmark.dk

LYSGAARD VINE

Vi er specialister i italienske vine. Vi rådgiver gerne vores kunder om hvilke vine der gør sig bedst til en given lejlighed. Vi holder løbende vinsmagning og winemakers dinner.

LYSGAARD VINE
Besøg os i Green Square
Strandlodsvej 11, 2300 Kbh. S
Mail: agl@lysgaard.com, eller
Telefon: 40 31 58 26
WEBSHOP :
www.lysgaardvine.com

Indhold:

Side : 3-6 : Læger uden Grænser på Christianshavn

Side 7 : Politikerne murer sig inde

Side 8-9 : Ny restaurationsplan i København

Side 10 -11 : Københavns profil

Side 12-13 : Løb på Christianshavn

Side 14 : Mosaique, en spændende udstilling

Side 15 : Sven Okkels tegner byen

Side 16-20 : Konservatorskolen

Side 21-23 : Kierkegaards boliger i byen

Side 24 : En sanselig eftermiddag i Krystalgade

Side 25 : Vi skal ikke gå til i krisen

Side 26 : 40 års fest på Toldbod Bodega

Side 27 : Danske Special Rejser

Side 28 : Ny økologisk købmandsbutik

Side 29 Maleren Jens Kromann udstiller

Side 30-31 : Madsiden

Interviewer: Connie Christensen
Foto: Henrik Ploug (FAF og DBA)

LÆGER UDEN GRÆNSER BOR PÅ CHRISTIANSHAVN

Den danske afdeling af organisationen Læger uden Grænser er flyttet fra ambasadekvarteret på Østerbro til Christianshavn, hvor de føler sig ganske godt tilpas i det levende miljø, der også ligger tæt på Udenrigsministeriet, som er en vigtig samarbejdspartner.

Vi talte med direktør Michael Gylling Nielsen om det frivillige, humanitære arbejde, der udføres:

Hvad er Læger uden Grænser for en størrelse?

"Læger uden Grænser er en international, humanitær, medicinsk nødhjælpsorganisation, som blev grundlagt i Frankrig i 1971. Deraf også vores franske navn: Médecins Sans Frontières.

Vi bruger begge betegnelser. Organisationen har bredt sig ud over Europa til Nord- og Sydamerika, Afrika og Asien. Vi er i dag den største internationale, medicinske nødhjælpsorganisation med kontorer i 19 lande og med humanitære projekter i omkring 60-70 lande."

Hvordan bliver I tilkaldt?

"I mange af landene har vi været til stede i mange år, f.eks. mere end 20 år i Afghanistan og DR Congo. Den lange tilstedeværelse gør, at vi ofte ved, hvornår der er behov for vores hjælp."

Bilerne viser tydeligt at det ikke er det nemmeste terræn, de bevæger sig i.

Direktør Michael Gylling Nielsen er direktør for den danske afdeling af Læger uden Grænser, som nu har hjemme på Christianshavn

Hvor mange læger og øvrigt personale har I i aktivitet?

"Selvom vi hedder Læger uden Grænser, arbejder vi med medicinsk personale med alle slags uddannelser: sygeplejersker, jordemødre, kirurger osv. Derudover har vi også folk til at holde styr på logistik og administration. Generelt siger vi, at 1/3 er læger, 1/3 sygeplejersker og andet medicinsk personale og den sidste 1/3 logistikere og administratorer. Fra Danmark sendte vi sidste år omkring 100 mennesker af sted. På kontoret i Danmark, her på Christianshavn, er vi 25 ansatte, der laver alt fra at rekruttere læger, syge-

plejersker og administratorer til at samle penge ind og til at oplyse. På verdensplan sender vi omkring 2.500 læger og sygeplejersker af sted om året. Derudover er der 20-25.000 lokalt ansatte ude i verden."

Hvordan rekrutterer I personale?

"Vi er selvfølgelig til stede på de medicinske uddannelser, universiteterne og hospitalerne, hvor vi prøver at rekruttere. Vi arbejder også gennem medierne, hvor vi fortæller om vores arbejde. Det er sådan, at Læger uden Grænser har to mandater: det ene er at give medicinsk

>>>

LÆGER UDEN GRÆNSER ARBEJDER I HELE VERDEN

De udsendte frivillige får en ubetalelig erfaring med sig hjem

Læger uden Grænser yder nødhjælp i verdens farligste brændpunkter. Her kikker vi ind i et primitivt felthospital.

nødhjælp til alle, der har behov for det uden hensyn til race, politisk ståsted osv. Det andet mandat er, at vi skal fortælle om det, vi oplever. Det er det, der adskiller os fra andre organisationer som f.eks. Røde Kors. Vi har en pligt til at udtale os, og vi bruger megen energi på at fortælle i offentligheden om de projekter, som vi arbejder med. Det er medvirkende til rekrutteringen, at folk ser, hvad vi laver og bliver interesserede i at arbejde for Læger uden Grænser. Vi har også almindeligt oplysnings-

arbejde som f.eks. at dele foldere ud på gaden, sende breve af sted, opdatere hjemmesiden og lignende aktiviteter.”

Når I udtaler jer, må I vel have en klar fornemmelse af, hvornår der går politik i det?

”Ja, for det er vigtigt at understrege, at vi er fuldstændig upolitiske. Ellers kan vi ikke være, hvor vi er. Vi skal nøje overveje hver eneste gang, vi udtaler os, og vi skal kun udtale os, når det har et formål. Vores udgangspunkt er, at vi kun udtaler os om forhold, vi ved noget om via vores tilstedeværelse. F.eks. var der en årrække, hvor vi ikke var til stede i Afghanistan, fordi 4 af vores udsendte folk blev dræbt derude. I den periode blev jeg ofte ringet op af medierne, der spurgte, hvad Læger uden

Grænser mente om situationen i Afghanistan. Jeg måtte svare, at vi ikke kunne udtale os om det, fordi vi ikke var til stede der.”

Er der både lønnet og ulønnet personale?

”Læger og sygeplejersker, der udsendes for Læger uden Grænser, får en meget lav løn. Første gang, man udsendes, får man godt 8.000 kr. For hver efterfølgende udsendelse stiger beløbet lidt, men det bliver aldrig en prangende løn, og det er da heller ikke det, der er årsag til, at folk tager af sted. Den første udsendelse varer som regel 12 måneder, og det

er, fordi vi bruger meget tid på at forberede en udsendelse. Vi arbejder de allerfarligste steder i verden, og det er vigtigt, at vores udsendte er godt forberedte. Derfor vil vi også godt have lidt tilbage igen, så vi ikke udfører et stort forberedelsesarbejde for måske kun et par ugers udsendelse. Hvis den første udsendelse går godt, kan de efterfølgende udsendelser være af kortere varighed, måske 3 eller 6 måneder.”

Hvad får de udsendte ud af at være af sted, udover tilfredsstillelsen ved at yde nødhjælp?

”De får en erfaring med sig hjem, som faktisk er ubetalelig. Hvis man som læge i dag arbejder på et dansk hospital, skal man være lige så meget computereksperter eller maskinmester. Men når man er ude for Læger uden Grænser, er man ude, hvor der måske ikke er strøm eller nogen andre sædvanlige faciliteter. Her må lægen anvende sin helt basale kliniske, lægevidenskabelige viden. Den erfaring er meget værd for hospitalerne herhjemme, og heldigvis er vores sundhedsminister enig i, at Læger uden Grænser bidrager til det danske sundhedssystem.”

Har I problemer med udsendte, der har svært ved at komme hjem til den danske hverdag, som f.eks. soldaterne fra Afghanistan?

Foto: Læger uden grænser samt Adriana Kleivan, Kamma Skaarug og Anja Stubager.

Læger uden Grænser kæmper for menneskers ret til tryghed og adgang til sundhed, medicin og lægehjælp

”Alle, der sendes ud for Læger uden Grænser, er tvungne til at møde en psykolog når de kommer hjem. Vi har et godt program, der sikrer, at langt størstedelen af dem, der kommer hjem efter en udsendelse, bliver håndteret rigtigt godt. De kommer videre, hvis der er problemer.”

Hvor er de vigtigste steder for jeres arbejde i øjeblikket?

”Vi bruger mange ressourcer p.t. i Afrika og Asien, hvor vi har både kort- og langsigtede projekter. De langsigtede projekter er behandling af HIV- og AIDS-patienter, de kortsigtede er de akutte, humanitære kriser som f.eks. i Syrien, hvor vi lige nu er meget aktive, så godt som det nu kan lade sig gøre. I Afghanistan, DR Congo og de største lande i Afrika er der en kronisk, humanitær krise. Der har været krig der i årtier. Somalia er vi også i.”

årsager ikke er interesseret i, at vi er til stede. Der forsøger vi at forhandle os igennem, så vi kan komme ud til de mennesker, der virkelig har brug for vores hjælp.”

Hvordan styres arbejdet internationalt?

”Læger uden Grænser er bygget op omkring 5 operationelle centre, der alle ligger i Europa. Det er Bruxelles, Amsterdam, Barcelona, Geneve og Paris. De har tilknyttet alle de lande, som ikke har et operationelt center. Sammen danner de den internationale organisation, hvor der er en international generalforsamling, en international bestyrelse og en international præsident, som tager de overordnede beslutninger. De daglige beslutninger tages på direktørniveau. Vi er tilknyttet det center, der ligger i Bruxelles,

TRINITATIS KIRKES MUSIKVENNER
er oprettet med det formål at støtte det klassiske musikliv i kirken

Meld dig ind nu
via musikvennernes hjemmeside eller til
Trinitatis Kirkekontor, Pilestræde 67, 1112 København K, 33 37 65 40
og få alle medlemsfordelene

www.trinitatiskirke.dk/musikvenner

Kontingent 200 kr årligt
Frivillige bidrag modtages ligeledes med tak

Læs mere på hjemmesiden

Tvermoesgaard
Dansk frokost
RESTAURANT & BAR

Fyraftens Jazz
kl. 17.00-19.00
Torsdag den 2. maj
Torsdag den 16. maj
Torsdag den 6. juni
DAGENS RET
98,- kr
Husk at bestille bord

Rosengården 12 - 1174 København K
Telefon: 33 12 65 78

Åbningstider
Mandag - torsdag: 12-22
Fredag & lørdag: 12-24

Køkkenets åbningstider
Mandag - fredag: 12-16
Lørdag: 12-16

Se menu på
www.tvaeren.dk

KONTAKTLINSE BRILLER
Aut. optiker
OPTIKER GOLF IVERSEN

A photograph showing the exterior of the Golf Iversen optician shop. The shop has large windows and a modern design. The sign above the entrance reads "OPTIKER GOLF IVERSEN".

LÆGER UDEN GRÆNSER

Direktør Michael Gylling Nielsen fortæller bl.a. om de to hovedopgaver, Læger uden Grænser har: nødhjælpsarbejdet og arbejdet med at fortælle om de umenneskelige forhold, organisationens udsendte ser rundt om i verden.

og vi taler dagligt om de problemer, der måtte være med rekruttering, kommunikation, indsamlinger osv. De fleste af vores udsendte bliver også sendt ud via Bruxelles, men det kan ske, at vi har personale til udsendelse, som Bruxelles måske ikke lige har brug for på det givne tidspunkt. Så spørger vi Paris eller de øvrige centre, om de har brug for nogen."

Det må kræve gode sprogkunderskaber?

"Ja. Engelsk er vores internationale arbejdssprog, men fransk er også vigtigt, for mange af de steder, vi kommer, er tidligere franske kolonier."

Hvis et hold derude kommer i problemer med de lokale, hvem skal så løse dem og hjælpe de udsendte?

"Der er hele tiden et tæt samarbejde med det center, som har forestået udsendelsen, og projektet i felten. Men det er klart, at det er svært at sidde i Bruxelles og styre et projekt, der ligger midt inde i DR Congo. Så der er en vis grad af autonomi, hvor man selv må håndtere problemerne. Men vi lægger meget stor vægt på sikkerheden i vores projekter. Vi er ude på meget farlige steder, og sikkerheden prioriteres højt. Vi er aldrig dumdristige. Hvis der er nogen som helst fare for, at vores udsendte kan blive skadet, trækker vi os tilbage. Men vi afviser militært samarbejde, fordi man ikke kan være en neutral, uafhængig organisation, hvis man ikke holder sig helt på afstand af militæret. Våben er ikke tilladt i vores projekter, og vi tror, at det faktum, at folk ved, at vi er neutrale og ubevæbnede, er den bedste beskyttelse. Vi tror, at hvis man er beskyttet af militæret, bliver man samtidig et mål for modstanderne.

Ikke bare vores udsendte, men også vores patienter."

Kan I bruge flere danske hænder?

"Vi kan altid bruge flere frivillige hænder. Hvis man gerne vil hjælpe som frivillig, opfordrer vi til, at man kontakter os og fortæller, hvilke kompetencer, man har. Så kan vi kanalisere den frivillige arbejdskraft hen, hvor behovet er."

Hvordan ser du fremtiden for Læger uden Grænser?

"Jeg ser desværre, at behovet for organisationer som Læger uden Grænser stadig er stort. Det humanitære rum, hvor vi kan få lov til at arbejde uafhængigt og neutralt, bliver mindre og mindre. Hvis vi ser på f.eks. Danmarks militære involvering, er Danmark involveret i mange konflikter efterhånden, og det er dér, hvor vi også er til stede. Ønsket fra regeringerne om at legitimere deres militære inter-

ventioner med, at de er humanitære og at trække de humanitære organisationer med ind i deres militære kampagner, som jo også er politiske, stiger mere og mere. Vi ser, at den danske regering bruger humanitære argumentationer for deres klare militære og politiske mål i f.eks. Afghanistan og Irak. Det er desværre en trend, der bliver mere og mere åbenbar, når vi taler om det vestlige militær. På den måde er vi lidt pessimistiske."

**Vinstuen
Bernikow**
Byens bedste sild

Køkken åbent fra
11:00 - 15:30

Nyd frokosten og et
glas koldt Tuborg fadøl
i vores overdækkede
gårdhave

Kristen Bernikows Gade 2
1105 København K
33125256
www.bernikow.dk

Politikerne murer sig inde

"Borgen" er nu blevet en rigtig borg, hvor politikerne kan gemme sig og den nye offentlighedslov betyder, at vi heller ikke kan høre alt.

Foto-tv: Nynne Schultz.

Christiansborg Slotsplads. Nu bliver Christiansborg terrørsikret. I den anledning ser det ud til, at Folketinget, for det er dem, der har vedtaget det, har købt resterne fra de bornholmske stenbrud. Store rått tilhuggede sten omringer nu Københavns fornemste plads. Det er lidt sørgeligt, at Folketinget, valgt af folket, nu finder det nødvendigt at distancere sig fra folket ved at omdanne Christiansborg til en fæstning, også selvom det stadig vil være muligt at gå og cykle gennem Rigsdagsgården. Man kan jo spørge om det er nødvendigt. Er terrortruslen virkelig blevet så stor, at det giver anledning til at lave så omfattende foranstaltninger? Hvis ellers PET skønner, at det er nødvendigt, så burde Folketinget og København i forening have udtænkt en smukkere løsning på problemet. Såvidt vides har spørgsmålet om terrørsikring af Folketinget, og vel også af Højesteret, været fremme igennem lang tid, så der også havde været tid til at finde på en bedre og mere diskret

løsning end den, der nu er gennemført. Man kan håbe på, at det der nu

sker, er en midlertidig løsning; men erfaringen taler mere for, at den ender med at blive permanent.

Skønhed er der ikke mere foran "BORGEN".

Dette ville nok være en pænere løsning.

**GULD SMED
LISBETH NORDSKOV**
TLF: 60 64 97 19
www.lisbethnordskov.dk

**OBS !
VI GIVER 15 %
til "STRÆDERNES"
ABONNENTER**

Onsdag til fredag kl. 11.00 til 17.30

PAVILIONEN

GOTHERSGADE 80 - DK 1123 K.

**SØLV SMED
ELSE NICOLAI HANSEN**
TLF: 28 91 53 08
www.elsenicolaihanzen.dk

Pia Allerslev fortæller om den nye restaurationsplan

Pia Allerslev på sit borgmesterkontor.

Den nye restaurationsplan for København er i høring

Det første oplæg til en restaurationsplan, som Kultur- og Fritidsborgmester Pia Allerslev (V) har fremlagt, har givet

anledning til sværdslag mellem borgmesteren og S, SF og Enhedslisten, som er kommet med ændringsforslag, der uanset nogle måske udmærkede tiltag vil betyde et øget antal bevillinger i Indre By.

Hvad går planen ud på, Pia Allerslev?

”Den plan, jeg lagde frem – som er udarbejdet af Bevillingsnævnet – gik ud på at sikre borgerne noget mere fred og ro. At fortælle kommende restauratører, at de ikke skulle gøre sig forhåbninger om nødvendigvis at få en bevilling i Indre By, fordi møtningspunktet er ved at være nået. Planen retter sig mod nuværende, men i særdeleshed kommende restauratører.

Vi har haft et meget langt og – synes jeg – uheldigt forløb, hvor venstrefløjens politikere fra S, SF og Enhedslisten pludselig fik øjnene op for, at der kunne laves storpolitik på det her. Imens er borgerne blevet holdt som gidsler. De ændringsforslag, venstrefløjen fremkom med til

Bevillingsnævnets udspil til en restaurationsplan, bærer præg af, at de ikke ved, hvad ben de skal stå på. De vil både blæse og have mel i munden. De vil sikre, at beboerne får fred og ro om natten, men de vil ikke have færre bevillinger. Jeg ved ikke helt, hvordan de har tænkt sig det; der er noget med gule kort, at restauratørerne skal love, at de er stille, at de skal prøve at gøre noget, som vi ikke kan stille krav om. Alt sammen på den venlige og opfordrende måde.”

Hvordan skulle der holdes øje med det?

”Ja, det er nemlig et meget godt spørgsmål. Jeg ved ikke, hvordan de har tænkt sig at håndhæve det. Vi kan ikke med restaurationsloven i hånden gøre noget af det, de foreslår skal stå i restaurationsplanen. Man vil appellere til restauratørernes sunde fornuft og gode indstilling. Vi har mange gode og dygtige restauratører i København, som faktisk forsøger at holde sig inden for restaurationslovens stramme lovgivning. Deres udfordring er både de brodne kar og så det, at mange unge køber deres øl i 7-eleven eller kioskerne, og så vandrer de op og ned ad Strøget og sidegaderne og har deres egen fest i stedet for at være inde på de enkelte barer og diskoteker. Det skaber meget af den gene, som beboerne oplever.

Vi kan ikke med loven i hånden gøre noget ved det, politiet heller ikke, fordi det ikke er gadeuorden som sådan, men bare almindelig støj. Men når mange mennesker laver almindelig støj, giver det rigtigt meget støj. Det, jeg har forsøgt sammen med Bevillingsnævnet, har været at sende et signal om, at vi nu er nået til en grænse, hvor vi ikke mener, at vi kan give nye bevillinger, og hvor vi også vil være meget kritiske over for de restauratører, som ikke kan overholde de gældende regler. Bevillingsnævnet har med anbefaling fra politiet sagt, at møtningspunktet for bevillinger er nået. Vi kan ikke byde beboerne mere. Vi kan ikke

Byen er om aftenen et stort restaurantmiljø.

lukke eksisterende steder, der overholder reglerne, men vi kan af hensyn til beboerne undlade at give bevilling til nye steder. De eksisterende steder må vi i tæt dialog med for at sikre mere ro i gaderne. Nogle af de gode restauratører, som faktisk driver en sund og fornuftig forretning, bliver også lagt for had af beboere og politi og andre, fordi der er så meget larm, og vi kan jo ikke se, om disse larmende unge mennesker har noget med deres beværtning at gøre, eller om de bare tilfældigvis er standset foran og holder deres fest der.

Jeg har nu taget initiativ til, at vi laver forsøg med at få nogle pissoirer op, så de unge herrer vælger at gå derover og lade vandet i stedet for at bruge porte og opgange, som de har gjort tidligere. Derudover har jeg sammen med Bevillingsnævnet bedt om at få

regnet på, hvad det vil koste at få flere udgående medarbejdere fra kommunens Center for Miljø, sådan at borgerne har nogen at kontakte, hvis der er meget larm og ballade, uden at det bliver en egentlig politiforretning. Lige nu er der 1, måske 2, og de går ikke ud i weekenden. Dem ville jeg gerne have flere af på gaden, udstyret med en mobiltelefon, som borgerne kan ringe til. Jeg har også bedt om at få en pris på, hvad det vil koste at få noget mere intensiv rengøring, så man måske allerede kan få et rengøringshold af sted kl. 4 eller 5 om morgenen, så byen er ren, når borgerne står op. Vi beder også restauratørerne om at feje for egen dør, selvom de ikke er forpligtet til det og skal betale kommunen for det. Sådan at de bare bruger et kvarter på at samle glasskår og andet affald op og sætte borde og stole på plads, inden

de forlader stedet, så rengøringsmaskinerne kan komme til, når de kører ud.”

Kommer der et samarbejde omkring vedtagelsen af loven?

”S. SF og Enhedslisten har stillet nogle ændringsforslag til Bevillingsnævnets oprindelige forslag. De sidder med flertallet i Kultur- og Fritidsudvalget, så hvis de kører på, får de det, som de gerne vil have det. Det betyder, at der både kommer flere bevillinger i Indre By, og at de samtidig bilder beboerne ind, at de nok skal sørge for, at der er ro og orden. Hvis det bliver udfaldet af den restaurationsplan, ærgrer det mig, at jeg overhovedet har taget hul på at lave en restaurationsplan, for så bliver den til gene for beboerne i stedet for at være til gavn.”

Københavns profil

Den smukke bygning bliver snart fuldstændigt dækket af det nye byggeri.

Når man går en tur i byen og ser på den fine arkitektur, byen rummer, ser man noget, der netop giver byen den skønhed og karakter, som folk og turister elsker. Ikke for ingenting blev København engang kaldt "Byen med smukke tårne".

Når øjet så falder på, hvad der i de senere år er blevet bygget, så græmmes man og spekulerer på, om Københavns Borgerrepræsentation har fastlagt en bevidst politik for, hvordan man bedst forringer byens arkitektoniske udtryk.

Nye bygninger vil der altid være behov for i en levende by; men i stedet for at markere sig som

en "genial arkitekt" med et stort arkitektonisk egotrip burde arkitekterne skabe bygninger, der falder ind i bybilledet og respekterer de bygninger, tidligere

arkitekter har skabt, og kan de ikke det, synes det ligetil, at Stadsarkitekten fik tillagt myndighed til at beskytte byen imod de værste fejltagelser.

Det underlige byggeri ved Sundholmen.

Lad os begynde med Operaen. Står man ved Marmorkirken, sidder bygningen som en prop i hullet, som spærrer for den akse, som tidligere arkitekter som Niels Eigtved og Philip De Lange havde udtænkt. At man ikke længere kan fornemme, at der mellem Amalienborg og Operaen er 300 m vand, men opfatter Operaen som sammenbygget med Amalienborg, har afgørende forringet et af byens smukkeste bybilleder. 3- 400 års visuel Danmarkshistorie er pludseligt forsvundet.

Lad os gå videre til Rådhuspladsen. Her har Dansk Industri ombygget deres i forvejen ikke alt for kønne hus, så det nu med sin nye glasfacade skæmmer Martin Nyrops meget flotte rådhus. Når vi nu er ved Rådhuset, så må vi se frem til Metroens fuldførelse, hvor pladsen vil blive "forskønnet" med metrostationens underlige glaspyster.

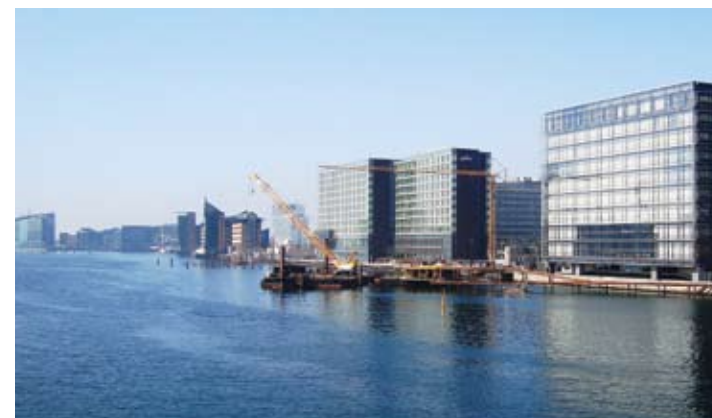
Heller ikke de mærkelige stålstaværer og andre sære ting, som Tivoli har begavet området med, pynter særlig meget på bybilledet, og på så centralt et område burde København udarbejde en lokalplan, som måske kunne sætte lidt skik på forholdene.

Lad os gå videre ned til Langebro og Bryghusgrunden, hvor man endnu kan glæde sig over et af byens smukkeste kig. Man ser Fæstningens Materialgård, ned gennem Frederiksholms Kanal og Christian IV's for-

Dansk Industris ny bygning kan nok ikke kaldes en perle.

De voldsomme bygninger har ødelagt havnefronten, men det skæpper godt i kommunekassen.

nemme Bryghus på den anden side af kanalen. Nu skal Real Dania opføre en bygning, der er større end Den Sorte Diamant, og som for altid vil spærre for denne udsigt. På de ophængte plakater står der: "Bryghusprojektet, mere end moderne arkitektur", og det skal nok have sin rigtighed, for huset bliver et af de store arkitekt-egotrip og en absolut arkitektur-katastrofe.

Når man nu er på Langebro, kan man passende kaste et blik ned ad Kalvebod Brygge, hvor bygningerne har spærret byen ude fra vandet, som man nu

også indsnævrer ved at fylde ud i havneløbet.

Når det kommer til Kommunens egne bygninger, er der heller ikke megen forståelse for omgivelsernes arkitektoniske værdier. Ude på Sundholmsvej har Kommunen opført en børneinstitution, som absolut ikke tilpasser sig Sundholms fine arkitektur, og her kunne Stadsarkitekten måske have gjort sin indflydelse gældende? Lad os håbe, at en ny borgerrepræsentation efter valget vil besinde sig og gøre noget for, at København fortsat vil forblive en smuk by. Hvis ikke

Udover at tjene store penge giver det mulighed for at plastre haven til med underlige tårne, som byen bliver nødt til at se på.

kommer København vel til at ligne alle andre byer. En tidligere stadsarkitekt udtalte i forbindelse med Ørestaden,

at nu fik København sin egen Manhattanprofil; men hvad skal vi med den?

GALERIE HELTH

Asger Jorn
Henry Heerup
Lise Blaarberg
Sys Svinding
Finn Ulf Grabowski
Christian Tangø
Jens Galschiøt
m.fl.

Sofiegade 4
DK-1418 København K
Tlf. 32 96 95 15
arne@galeriehelth.dk
www.galeriehelth.dk

etbl. 1989

Grønlandske specialiteter

I den historiske bygning "Tranhuset" på Christianshavn handler vi med grønlandske specialprodukter. Vi har et betragteligt udvalg af kød- og fiskespecialiteter. Der findes også et bredt udvalg af kunst, bøger, musik og meget andet.

Abningstider:
Mandag til fredag
fra 10.00 til 17.30
lørdag fra 11.00 til 15.00
Lukket søndag

DayCatch Arctic Shop
Strandgade 106
1401 København K
Tlf.: +45 32 95 09 42
Mob.: +45 40 17 92 56

DayCatch
ARCTIC SHOP

www.daycatch.com

DE LØBER PÅ CHRISTIANSHAVN OG FÅR EN MASSE GOD MOTION

Foto og tekst: Sune Hundebøll
Rådhusbiblioteket

Der lægges stor energi i løbet

Et af byens forårstegn er første afdeling af serieløbet Christianshavermilen. Byens løbere tester formen efter vintrens mørke og kulde. Er benene klar til sommerens udfordringer?

Der løbes som aldrig før. Rundt om Søerne, i Fælledparken, ved Kastellet - overalt hvor der er en vej, en gade, en sti, er der løbere på tur. En del af løberne mødes hen over sommerhalvåret til løb på Christianshavn, hvor

Amager Atletik Club afvikler Christianshavermilen.

Løbet har en lang tradition bag sig. Første gang, det blev afviklet, var i 1993. Dengang var der omkring 30 løbere, som stillede op til start. Nu kan der komme op til 1000 deltagere på en dag. Blandt de fremmødte løbere ses alle typer. Unge spændstige løbere, der skal forbedre sidste års personlige rekord. Ældre

Distancen er en dansk mil, som svarer til 7,532 km. Der er start og mål nær Christmas Møllers Plads. Der er tilmelding på stedet, men det er også muligt at tilmelde sig på Internettet (<http://amageratletik.dk/>). Det er et billigt løb. Deltagelse en gang koster 70 kr, mens en hel sæson står til 275 kr. Løbet afholdes en gang i hver af årets syv sommermåneder. Ruten byder på grønne områder, og

Selvom løbet ikke er så langt skal man huske at strække ud.

udgaver af samme, som nok ikke kan holde ungdommens tempo, men som stadig satser på gennemføre i en for alderen hurtig tid. Og så er der hyggeløberne og motionisterne, der bare er glade for at komme godt rundt, og som ikke fokuserer så meget på tid.

løberne kommer bl.a. forbi Christianshavns Vold, Operaen og Christiania.

Med start 18:30 er det et løb som kan nås efter arbejde. Der er en god stemning i tilmeldingsområdet og i målområdet efter

løbet. Hyggeligt. For mange af deltagerne er det en tradition med de syv sommerløb på Christianshavn. De hurtigste mænd løber milen på omkring 27 min., og de hurtigste kvinder krydser som regel målstregen efter 29 min.

Tv. ses at der er plads til godt humør og ovenfor er der mere koncentration.

Det var fint løbevejr, da startskuddet lød til løb nummer 139. Godt 10 grader og svag vind. 965 løbere gennemførte, heraf 349 kvinder. Blandt løberne var Annelise Beck, der har gennemført 75 gange, samt Poul Erik Holm, Jesper Larsen og Jørgen Engel, der alle har deltaget 50 gange.

I årets første løb vandt Morten Bjaaland med tiden 26:31, skarpt forfulgt af Martin Frederik Laursen, der blot var 1 sekund langsommere. Hurtigste kvinde blev Christina Bruhn, der løb de 7,532 km på 30:49. Der er noget at løbe efter næste gang, Christianshavermilen skydes i gang.

Løbsdatoerne for 2013-sæsonen er 15. april, 13. maj, 3. juni, 1. juli, 5. august, 2. september og 7. oktober. Som noget nyt i år tages der tid

med chip, som sidder på løbenummeret.

Dansk frokost når det er bedst

Mødelokaler med plads til 10-20 personer.
Selskaber modtages op til 90 kuverter

Åbningstider:
Hverdage 11:30 - 19:00 Lørdag 11:30 - 16:00

Frederiksholms Kanal 18 - København K.
Telefon: 33 11 57 70 - www.kanalcafeen.dk

Specialbutik
med
kjoler og tilbehør
femalefrog.com

Lille Strandstræde 18 - 1254 K
kirsten@femalefrog.com
Tlf 27 29 18 88

Det lille Apotek
Er stedet hvis man
ønsker hygge, nostalgi
og god dansk mad.

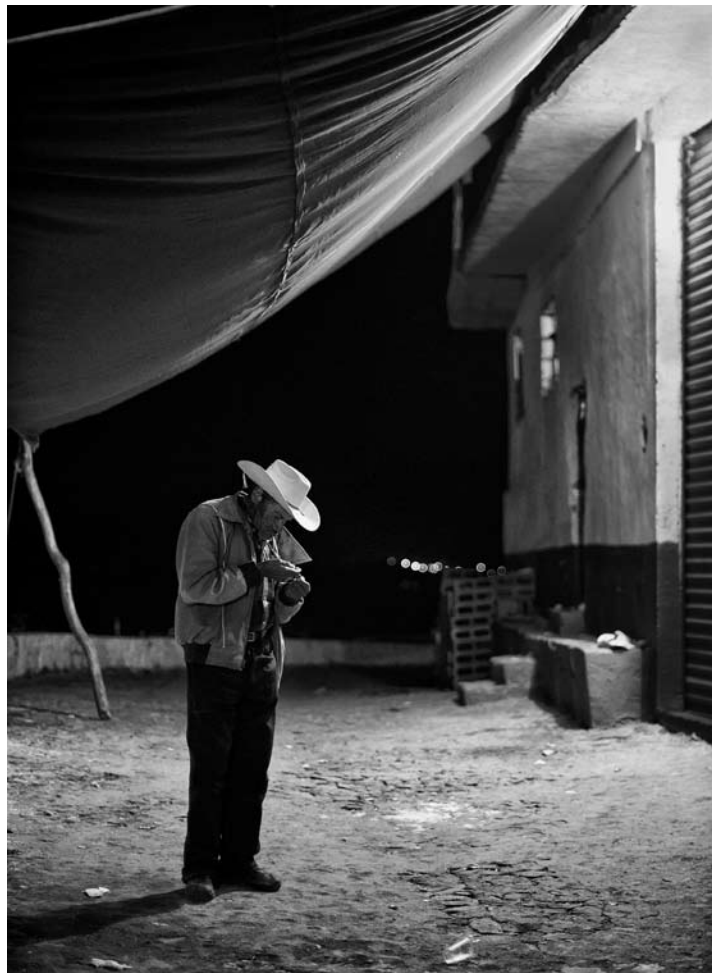
frokost fra 98-
aften menu fra 98-

Store
Kannikestræde 15
Telefon 33125606
[www.
detlilleapotek.dk](http://www.detlilleapotek.dk)

FINGERBØLLET
WILDERSGADE 39 - Tlf.: 32 54 67 17
CHRISTIANSHAVN

MOSAIQUE -en udstilling i en bunker i Kongens Have

Fotografi af Bo Nielsen fra Mexico

Det lille Albrechtsens Galleri der ligger i en af pavillonerne ved Kongens Have udvider udstillings konceptet med en censureret gruppeudstilling i et gammelt bunkers anlæg inde i Kongens Have. Anlægget er et torums anlæg fra den kolde krig, sat i stand af Københavns Brandvæsen og udlejet til galleriet.

Udfordringen er til at få øje på når man ser det sære rum der har form som en halv fodbold, og hvor den tykke beton og de massive metal låger minder en om at det ikke var bare sjov dengang i 50'erne. Udstillingen er kurateret af designer og billedkunstner Jørgen Skou i samarbejde med Albrechtsens Galleri. De

10 udvalgte kunstnerne dækker bredt i forhold til alder, køn, genre og erfaring. Deres værker er så

Fotografi, maleri og collage

Udstillingen er åben onsdag – lørdag 12 - 17
Sidste dag: 18. maj

Maleri/collage af Marie J. Engelsvold

vidt forskellige som man kan tænke sig, holdt sammen af den høje kvalitet, rummet, titlen MOSAIQUE og Jørgens Skous mangeårige erfaring som visuel artist og international designer. De medvirkende kunstnere er Marie J. Engelsvold, Clara Hastrup, Knud Larn, Isabeel Schmidt, Dorte Bundesen, Katinka Albrechtsen, Janne Secher Frausing, Bo Nielsen, Anne Birgitte Beck Lind og Lennart Forup.

Torsdag d. 2. maj kl. 16 vil tidligere kulturminister Jytte Hilden åbne udstillingen. Ferniseringen er åben for alle mellem kl. 16-18,

Kunstmaleren Sven Okkels tegner stemninger fra vores by med en lille kommentar.

Tegningerne er blevet til på byvandring, hvor Sven har tegnet on location.

KONSERVERING ER EN HEL KUNSTART

Kunstakademiets konservatorskole fylder 40 år

Fagleder, ph.d. René Larsen er i spidsen for Konservatorskolen og forsker selv.

Konservatorskolen fusionerede for godt 1½ år siden med Arkitekt- og Designskolen, men har indtil videre beholdt sine lokaler på Esplanaden. Fagleder, ph.d. og tidligere rektor René Larsen fortæller om skolens opbygning og arbejde:

”Skolen har små 100 studerende. Vi tager 50 bachelorstuderende ind hvert 3. år; vi har optageår i år, som i øvrigt er vores 40-års jubilæums år. Det er lidt specielt, at vi kun tager folk ind hvert tredje år, men det giver os rum til at vokse sammen med de studerende.

Vi har 5 afdelinger, som dækker stort set alt inden for kultur- og naturarv, og det er i snit 10 bachelorstuderende, der kommer ind. Vi følger dem tæt i hele forløbet. Afdelingerne er: grafisk linje, som dækker papir, bøger, gamle håndskrifter, pergamenter, foto, spillefilm, moderne lydmedier. Med papir menes alt lige fra Gevalia kaffe til kunst på papir. Kunstlinjen dækker maleri på lærred, træpaneler, polychrom-skulpturer som det væsentligste. Kulturhistorisk afdeling dækker alt det, man ser f.eks. på Nationalmuseet: vikinge-

skibe, stenøkser, arkæologisk-historiske materialer. Monumentalkunstafdelingen dækker bygninger, monumenter, skulpturer, kalkmalerier. Endelig er der den naturhistoriske afdeling, som er præparater af dyr og planter og geologiske forekomster af samme. Den naturhistoriske afdeling dækker meget bredt, lige fra præparering af blåhvaler til forskning i DNA.

Studiet her på skolen er et 3-årigt bachelorstudie, hvor de studerende kommer igennem teoretisk og praktisk undervisning på

afdelingerne. De har en del tværgående undervisning, f.eks. klima, kemi, opbevaring af ting. Det foregår over 5 semestre, og det sjette semester laver de en bacheloropgave, hvor de specialiserer sig i et bestemt emne. Undervejs har de også 2 projektopgaver af en måneds varighed, hvor de kan dykke ned og dyrke noget af det, de synes er spændende. På den måde

får de studerende både bredden og dybden med i deres bachelorgrad, så de passer godt ind på det danske arbejdsmarked. Vi er faktisk født med en 3-årig uddannelse, før der var noget, der hed bachelor i Danmark; dengang hed det konserveringstekniker. De har altid været i stand til at gå ud og få arbejde. Mange kommer tilbage efter nogle år og tager en kandidatud-

dannelse. Vi optager til kandidatuddannelse hvert år, så de færdige bachelorer kan vælge mellem at gå direkte videre med en 2-årig kandidatuddannelse eller gå ud på arbejdsmarkedet og så vende tilbage og tage kandidaten senere. Som ekstra overbygning har vi en 3-årig ph.d.-uddannelse, hvor vi med lidt held får 1-2 igennem hvert 2./3. år. På det niveau snævrer

det ind. I øjeblikket har vi ca. 40 kandidatstuderende og 6 ph.d.-studerende. Til at få det hele til at køre rundt har vi 17 permanente lærere, et par laboranter, et par bibliotekarer, 2 personer i administrationen og 2 betjente.”

Det er en lidt speciel uddannelse. Hvilken baggrund har de studerende, når de kommer ind?

”De har alle en studentereksamen eller en HF, med kemi på B-niveau. Derudover skal de både kunne bruge hoved og hænder, så det er ret store krav. Mange dyrker billedkunst, bogbinding, fotografi eller lignende for at træne den manuelle side. Mange har i forvejen en bachelor i f.eks. kunsthistorie eller biologi, når de søger ind. Interessen for det boglige – historie

Cecil Krarup Andersen: Har studeret på Konservatorskolen i 8 år og skal snart forsvare sin ph.d. Cecil har under studieforløbet været på praktikophold i Düsseldorf og studeret i USA og i Pisa i Italien. Cecil er ved at forberede et maleri, der skal udstilles på Aros i forbindelse med en udstilling af guldaldermalerne. Maleriet er af Christen Købke og tilhører Kunstakademiet. Maleriet skal undersøges og retoucheres før udstilling.

KONSERVATORSKOLEN ER EN DEL AF AKADEMIET

Tonja Dahlin Sæter:
Er norsk studerende på bachelorstudiet og skal afslutte sin bachelor til sommer. Tonja ved ikke helt endnu, hvad hun vil derefter, men lige nu er hun ved at restaurere gamle eventyrblade fra Norge, som er fyldt med tape og skader efter tape. Der skal også fyldes ud med manglende stumper papir og hjørner, der er revet af.

og natur- og kulturarv - og det at bruge hænderne er kendetegnende for vores studerende.”

Bliver de konservatorer, man ser rundt omkring i landet, uddannet her?

”Nej, det gør de ikke. De hedder taksidermister; det er en håndværkeruddannelse, som stadig eksisterer. Vores studerende bliver introduceret til det og prøver at lave præparater af dyr, men formålet er, at de går bag om processen for at prøve

at udvikle den med henblik på de naturhistoriske museer, så man ikke bruger kemikalier, der ødelægger præparaterne. F.eks. er skelettering af dyr, helt fra hvaler til mus, vores studerendes job. Normalt, når man skal skelettere store dyr, skal man koge kroppen i ugevis, og det er beskidt og ildelugtende. På det område har vi haft projekter i samarbejde med Novozymes, hvor vi har udviklet en metode, hvor man ved hjælp af enzymer kan skelettere et dyr i løbet

af få timer, meget rent og fint. Det er en metode, som videreføres i forskningen her, og som også har ført til et projekt, der inkluderer retsmedicinere.

Vi har et stort samarbejde med både ind- og udland. Konserveringsfaget er et meget lille fag, og da vi skal dække så meget – det gælder også internationalt – er vi nødt til at samarbejde. Vi har netop startet et center op, som bliver ledet fra Statens Museum for Kunst og involve-

Ida Lipka Flensborg:
Arbejder på en bacheloropgave om afrensning af gipsskulpturer. Ida har en gipsskulptur på Glyptoteket, som hun arbejder med. Den er meget snavset, og Ida skal finde en rensemethode, der dur. Gips er meget blødt, og man kan ikke skrubbe på det, og det tåler heller ikke vand. Der findes faktisk ikke nogen gode metoder til at rense gips, så Ida har lavet en række forsøg og er ved at formulere sin bacheloropgave.

Tine Slotsgård:
Er i gang med sit kandidatspeciale med emnet ”malertekniske undersøgelser af Jens Juels portrætmaleri” som afslutningen på 5 års studier. Det maleri, Tine arbejder med, er et selvportræt af Jens Juel fra 1766, hvor han lige er kommet til København og er startet på Kunstakademiet. Man ser ham sidde foran staffeliet og udføre en skitse med malerens remedier omkring sig. Jens Juel er en af Danmarks største portrætmalere.

>>>

KONSERVATORSKOLEN

Nana Braunschweig Hansen:
Studerer på 3. år og er ved at færdiggøre sin bachelor. Nana er ved at skrive om kalfatringsmateriale, dvs. isoleringsmateriale fra gamle skibsvrag, som består af en blanding af uld og tjære, der var anbragt mellem plankerne i skibet for at holde vandet ude. Nana har en aftale med Københavns Museum om et skib på dok-øen og med Nationalmuseet om et skib fra Roskilde havn. Begge skibe er fra samme område og periode, og Nana sammenligner de to materialer og ser på nedbrydningsgrad og konserveringsforslag. Nana fortsætter på kandidatstudiet efter sommerferien.

MALERMASTER FLEMMING JENSEN
Maler- og dekorationsværksted

MARMORERING
ÅDRING
DEKORATION
FORGYLDNING
VINDUER
MØBLER
DØRE
VÆGGE
BEKLÆDNING
LINOLIE
LIMFARVE
KIRKER
SLOTTE
BESLAG
RÅDGIVNING
PRIVATE HUSE

FLEMMING JENSENS MALERVÆRKSTED
Ny Vestergade 9 st.th. - DK 1471 København K. - Tlf. (+45) 21 51 48 88
historiskhaandvaerk@gmail.com

rer deres konserveringsafdeling, Nationalmuseets konserveringsafdeling og Konservatorskolen, hvor vi er en slags center uden vægge. Vi bygger vores laboratorier op, så vi supplerer hinanden med avanceret udstyr. Forskerne går sammen i projekter, og vi hjælpes også ad med at uddanne, hvad vi faktisk har gjort i årevis. Vi har hver især, også jeg, forskningsprojekter, som involverer en mængde samarbejdspartnere i udlandet, både i museer, biblioteker og arkiver, eller forskere på laboratorier eller forskningsinstitutioner af forskellig art. Jeg har selv gennem årtier haft samarbejdspartnere rundt omkring, hvis forskning

umiddelbart ligger langt fra konserveringsarbejdet, f.eks. har jeg en, der studerer øjensygdomme. Det er forskere, som synes vores område er spændende, fordi vi arbejder med naturlig nedbrydning. Det, at vi er afhængige af at samarbejde med andre, bliver jo til en fornøjelse, når det viser sig, at de faktisk synes, vores verden er interessant. Så vi har i forhold til vores størrelse et meget stort netværk og er bl.a. organiseret i Unesco-organisationer. Det gør også, at vores studerende kommer på udveksling og udfører opgaver i udlandet, og vores studerende bliver hurtigt introduceret for den internationale verden."

Kierkegaard

Tekst:
Jan E. Janssen,
lokalhistoriker

Søren Kierkegaards mange boliger i København

Søren Kierkegaard har efterladt os to billeder af sig selv: en ironisk strøgflanør, nærmest en dandy i sine unge år, og en tidligt ældet bidende kritisk teolog i sine modne år. Litteraturvidenskaben har nok mest omfavnet den ikke-teologiske forfatter. Hans biografi har altid været genstand for intens interesse, både i udlandet og i lige så høj grad i Danmark. Derfor kender vi alle hans opholdssteder, og da han sjældent bevægede sig uden for de gamle volde i modsætning til sine samtidige, f.eks. den rastløse rejsende H. C. Andersen, forløb Kierkegaards korte liv så godt som udelukkende inden for de fire porte Nørre-, Øster-, Vester- og Amagerport. Et kortere studieophold i Berlin skal dog ikke glemmes. Da han døde på Frederiks Hospitals Boligpavillon, tog det kun et år, førend portene blev revet ned en efter en. Kierkegaard boede livet igennem på 9 adresser, kun en uden for voldene. 4 huse fin-

des ikke mere, fordi de er blevet kondemneret og nedrevet. I sit fødehus boede han to gange, efter fødslen til sine teenageår og senere igen som husejer. Det var meget almindeligt, at københavnere flyttede i et væk i hans tid, normalt enten tredje tirsdag i april og tredje tirsdag i oktober. Dog var husejere i sagens natur mere tilbageholdende med det evige flytteri.

Nytorv 2 (nedrevet)
Søren Kierkegaards barndomshjem måtte i 1908 vige for en stor bankejendom i funkisstil. Det var ellers et nobelt klassicistisk borgerhus i stil med dem, der står tilbage på Gammeltorv og Nytorv. Faren Michael Pedersen Kierkegaard boede indtil sin død på 1. sal. Den rige husejer havde i 1808 købt ejendommen for 20.000 rigsdaler til sin skrumpende familie. Teenagesønnen Søren boede på eget værelse i stuen til højre, indtil han blev 24 år gammel. I 1844 vendte

han midlertidigt tilbage til sit barndomshjem, nu som bygningens ejer med bopæl 1. sal til venstre. Hans trofaste tjenestekarl Anders flyttede også ind. En tidligere tavle på banken er udskiftet med en kort tekst med metalbogstaver og historisk ukorrekt budskab.

Løvstræde 7 (nedrevet)
Der, hvor den nedlagte sparekasse og Telegrafbygningen nu ligger, fandtes der tidligere ti klassicistiske huse, alle bygget efter branden i 1795. I det ene, forlægger Reitzels senere boglade, lå Kierkegaards første ungkarlejlighed, efter han flyttede fra reden i september 1837. Man ved ikke noget om indretningen af den unge mands

hybel, men man ved, at bogbinder N. C. Møller havde værksted på den anden gadeside, og her blev han fast kunde. Og forelæsningsne på universitetet kunne nås på under fem minutter. I april året efter får han sig en rigtig stor lejlighed.

Kultorget 11 (nedrevet)
Der, hvor nu huset med den nedlagte biograf Klaptræet står, stod et velproportioneret 1800-

TOLDBOD BODEGA
Probably the oldest restaurant in town
Anno 1787
BAR & SPISESTED
Esplanaden 4 - 1263 København K - Tlf. 33 12 93 31
www.toldbod-bodega.dk
v/Helle Møller

KAB
Bedre boliger for alle
INDGANGEN TIL 40.000 BOLIGER

KAB
KAB - Vester Voldgade 17 - 1552 København V
Telefon: 33 63 10 00 - Mail: kab@kab-bolig.dk
www.kab-bolig.dk

Søren Kierkegaards boliger

Foto: Nynne Schultz

tals hus på fire etager og kælder. Førstesalsværelserne, som han deler med to andre ugifte, er nu cand. phil. Kierkegaards nye velindrettede lejlighed takket være den fædrene arv, der snart ville blive ham til del. Her skriver han sin berømte anmeldelse af H.C. Andersen roman "Af en endnu Levendes Papirer", der med et slag gjorde ham til en kendt skribent i Danmark. Udsigten til Kultorget frembød en mængde tørrevogne og livlig handel med trækul, brænde og

tørv, og de forbiilende postvogne og postryttere på vej til og fra Postgården.

Nørregade 38
På denne adresse (1. sal, 5 værelser) skrev Kierkegaard de centrale værker, som skaffede ham en fast plads i kulturhistorien: Enten Eller, Frygt og Bæven, Gjengælsen, Begrebet Angest og Philosophiske Smuler. Her boede han fra 1840-1844 afbrudt af et halvt års studieophold i Berlin. Her for enden af

Nørregade kulminerede uden tvivl hans kreative forfatterskab. Og her reflekterede han også det komplicerede forhold til kæresten Regine Olsen.

Rosenborggade 7-9
Lejligheden fra 1848 lå på hjørnet af Tornebuskegade og Rosenborggade, igen på 1. sal og med 5 værelser plus køkken, pigekammer, kvistkammer, brændeloft, viktualiekælder, fælles tørreloft og fælles vaskekælder. Det var her, han skrev Sygdommen til Døden og Synspunktet for min Forfattervirksomhed. Men efter kort tid blev han utilfreds med den nye bolig og flyttede rundt om hjørnet i en anden af garvmester Grams lejligheder. Den nye var noget større og dyrere med hele 196 m². Ergo kunne en tjenestekarl og en logerende familie på 4 få boliger hos magisteren. Dog allerede i 1849 fortrød han lejemalet, fordi stanken fra garvningen i gården og på fortovet var fæl, og han sagde op per 1. april 1850. En mindetavle på facaden taler sit sprog.

Nørregade 35
Den nye lejlighed på 2. sal med 6 værelser blev kun et kort intermezzo, fordi en logerende ovenpå holdt en hund, der altid var alene og gøede på alle mulige tidspunkter ud af de åbne vinduer. Den blændende formiddagssol var også uud-

holdelig for ham. Så opsigelsen kom hurtigt og gjaldt fra 1. april 1851. I denne lejlighed skrev Kierkegaard både Indøvelse i Kristendom og En opbyggelig Tale.

Østerbrogade 108A (nedrevet)
Kierkegaard var blevet træt af københavnernes nyfgenhed og de hujende gadedrenge, der rendte efter ham. Han fandt et sted helt ude på landet, en ny moderne villa omtrent der, hvor Willemoesgade munder ud i Østerbrogade. Det blev hans bolig fra 1851 til 1852. Her havde han det store udsyn over Sortedammen og det grønne vildnis bag villahaven med resterne af Classens Have og familien Tuteins landsted Rosendal lige i nærheden. Han måtte flytte igen, formentlig fordi han havde set Regine Olsen flere gange gå tur i nærheden.

Skindergade 38
I oktober 1852 var han tilbage

i Latinerkvarteret. Denne del af Skindergade hed i hans tid Klædeboderne. Hans værelser vendte her mod gården, så han undgik trafikstøjen fra gaden. Til gengæld inspirerede vægte-rens natlige råb hvert kvarter fra Vor Frue ham. Desværre kunne skomagerkonen fra Dyrkøb kigge op og ind i hans vinduer. Lejligheden var også mindre end hans tidligere, måske fordi pengebeholdningen nærmede sig bunden? En ung besøgende anså den for at være ret så mørk. Koleraepidemien i 1852 var han sluppet for, men mon ikke den var med til at tilskynde ham til hans sidste kamp mod den lutherske kirkes forfald og dens mangel på alvor?

Bredgade 70-72
Kierkegaards sidste bolig som levende – hans grav findes som bekendt på Assistensen – var den venstre pavillon foran

Bygningen i Frederiks Hospital hvor Søren Kierkegaard lå til sidst.

Frederiks Hospital, hvor han fik sig indkvarteret i en enestue for selvbetalende. Han flyttede ind på afdeling A, 1. sal, den 2.

oktober 1855. Han får besøg, føler sig ikke godt tilpas ved de mange mennesker, som færdes på hospitalet, og tilses om dagen kærligt af overvågekone Ilia Fibiger. Søndag den 11. november giver krop og sjæl op. Begravelsen foregår ikke fra hans egen Brødremenighed i Stormgade, men fra Vor Frue, hvor han jo hørte til fra dåbsdagen. Broren P.C. Kierkegaard holder ligtaalen. I april året efter gøres boet op, og på en auktion i hans sidste lejlighed i Skindergade sælges bogsamlingen og møblerne. (med tak til Peter Tudvad)

Mindetavlen over Søren Kierkegaard som sidder på det gamle hospitals mur.

Toga

Fyraftensøl

30,-

STORE KIRKESTRÆDE 3 - 1073 København K
Telefon 33 12 21 26 - toga@toga.dk
www.toga.dk

Spids

www.hviidsvinstue.dk

H. DANIELSENS

KRONQUIST

EFTF. APS

LÆDERSTRÆDE 11

1201 Copenhagen K
Tel. + Fax 33 13 02 74
Mail: jk@danielsensilver.dk

ANTIQUES
GOLD
SILVER
SILVER PLATE
PORCELAIN
CHRISTMAS-PLATES
CHRISTMAS-SPOONS
SECOND-HAND GOODS
***
EVERYTHING
PRICE-MARKED

TIVOLI HALLEN

v/ Helle Vogt

LUNCH DINNER

Vester Voldgade 91
1552 København V.
Tlf. 33 11 01 60
Fax 33 32 41 60
www.tivolihallen.dk

EN SANSELIG EFTERMIDDAG I KRYSTALGADE

Vinoble Skt. Petri i Krystalgade lægger vægt på at tale til vores sanser og navnlig at tilbyde os oplevelser, der kombinerer vores sanser på behageligste vis. Fredagsferniseringerne er en af disse oplevelser.

Fredag den 5. april var der fernisering med maleren Lars Vandrup. Lars er en rigtig københavnermaler, født på Nørrebro og med atelier i

Rådhusstræde. Lars Vandrups farverige billeder har alle udspring i virkelige begivenheder, men har lige fået en drejning, der giver glimt i øjet.

Som altid ved en fernisering serverede Vinoble 4 slags vin: crémant, hvidvin, rosé- og rødvin. Dertil snacks og chokolade. Mere end 300 mennesker var mødt op, og lokalerne sydede og boblede af begejstring. Mange

var så begejstrede, at de på stedet købte sig et maleri.

Lars Vandrups billeder hænger i Vinobles lokaler frem til 22./23. maj.

Fredag den 24. maj fra kl. 15-18 er der fernisering igen, hvor sanserne kan udfordres og beriges. Kunstneren er Kristin E. Nordentoft.

Maleren Lars Vandrup fortalte meget inspirerende om sine værker.

FERIE I SYDFRANKRIG –
www.trevillach.com
UDLEJES ÅRET RUNDT
Kultur, vandreture, badeferie, vælg selv din yndlingsferie med base i et fuldt moderniseret hus i Pyrenæerne, netop i området, hvor Da Vinci - mysteriet udspringer.

I en smukt beliggende landsby med udsigt til Canigou – det højeste bjerg i Pyrenæerne – udlejes vores hus med sengeplads til 7-8 personer. ½ times kørsel til Middelhavet, 20 min. til badesø.

1 uge: 2.900,-
2 uger: 5.200,-
Henv. 26 15 38 20

Vi skal ikke gå til af krisen

Dan Ingvorsen

Vester Kopi går mod strømmen og ansætter flere folk i en krisetid

Dan Ingvorsen er leder af Vester Kopi i Nørregade. Dan har været 47 år i Vester Kopi, heraf de sidste 20 i Nørregade, og har oplevet både tidernes gunst og ugunst. For en virksomhed som Vester Kopi påvirkes omsætningen bl.a. af krisen i byggebranchen; når der ikke bygges, skal arkitekter og ingeniører ikke have produceret tegninger og øvrigt materiale.

Ud over finanskrisen lider de københavnske forretninger under det trafikale kaos, der er opstået ved de mange vejarbejder, metrobyggeriet, stilladser og vejoplægninger, der nærmest har forvandlet byen til en labyrint, som mange kunder på forhånd vælger fra. Dertil kommer parkeringsproblemet i Indre

By, hvor man dagligt ser mange biler cirkulere i gaderne i op til 30 minutter, førend de finder en plads. Der koster!

Vejen ud af krisen går via optimisme og positive tanker, mener Dan. Overalt i medierne bombarderes vi af negative meldinger, og det får os til at synke længere ned i kælderens. Vi skal tro på opsvinget, så skal det nok komme. Og den positive vej er også den, Dan selv vælger at handle ud fra, hør bare her:

Vester Kopis afdeling i Virum blev nedlagt på grund af de dårlige tider. Dan besluttede at tage afdelingen med de 4 medarbejdere ind i Nørregade, ikke fordi der p.t. er behov for flere ansatte, men for at undgå afskedigelser. Dan har en stædig tro på, at hvis man tænker positivt og tror på fremgang, så må der komme bedre tider. Regeringens vækstpakke

har givet yderligere penge til ud- og ombygning af hospitalerne, og Vester Kopi har fået entrepriserne på Rigshospitalet, Herlev Hospital og Bispebjerg Hospital, hvor fremstillingen af tegninger og byggeteknisk materiale skaber omsætning i kopi-rummet. Dan har også budt

ind på Fehmarn-forbindelsen og håber at vinde licitationen her.

Måske kan tilstrækkeligt mange positive tanker bringe opsvinget til Danmark; mens vi venter, bliver det i hvert fald ikke så trist, så lad os bare komme i gang.

SOMMER udstilling i pavillonen & i bunkeren i Kongens Have

Udstillingen åbnes af tidligere kulturminister **Jytte Hilden**

Fernisering: 2. maj kl. 16 - 18
Udstillingen er åben onsdag - lørdag 12 - 17
Sidste dag: 18. maj

Annette Albrechtsen - Kronprinsessegade 3 - DK-1306
Mobil: 26 17 12 50 - albrechtsen@mail.dk - www.albrechtsen.dk

Originale sømandstrøjer

findes i flere farver

findes i flere farver

Herreekviperingshandler
Jørgen Pedersen
Strandgade 24 · 1401 Christianshavn · Tlf. 32 54 19 03

Det gode traditionelle danske smørrebrød dominerer menukortene til frokost

HUSMANN'S VINSTUE
Larsbjørnstræde 2, 1454 København K
Telefon: 33 11 58 86
www.husmannsvinstue.dk
Hverdage 11.30 - 18.00
Lørdag 12.00 - 17.00

KØBENHAVNER CAFÉEN
Badstuestræde 10, 1209 København K
Telefon: 33 32 80 81
www.kobenhavnercafeen.dk
Alle dage 11.00 - 24.00

TOLDBOD BODEGA FYLDER 40 ÅR MED MARY

Toldbod Bodega fejrer 40-års jubilæum den 1. juni

I år er det 40 år siden, Mary Nielsen sammen med sin mand H.P. købte Toldbod Bodega. Siden har familien drevet stedet og holdt fast i den gamle tradition med klassiske, danske retter, både til frokost og middag.

Efter H.P.'s død har datteren Helle Møller taget over, men

Mary er stadig aktiv og holder godt øje med stegningen af flæskestegen.

Mary går stadig på arbejde i køkkenet hver dag trods sine 87 år. "Jeg kan slet ikke undvære det", siger Mary. "Det er så skønt at være her, hvor jeg kender alle gæsterne."

Den gamle ejendom på Esplanaden 4 har set mange kendte københavnere. De to senere så berømte malere Christen Købke og Frederik Sødring boede her i 1830'erne og havde fælles atelier på 3. sal. Den populære komponist H.C. Lumbye flyttede ind på førstesalen i 1858, og flere af hans kendte melodier er blevet til her. Lumbyes svigersøn Peter Høeberg havde brændevins-

brænderi i stueetagen. Navnet Toldbod Bodega kom til i 1930 og det er også fra den periode, den særprægede facade med vinrankerne stammer.

Lørdag den 1. juni kl. 14-18 går det altså løs: reception med god mad, vin og øl og dertil jazz. Alle er velkomne til at komme og fejre dagen.

Med udgangspunkt i
VVS - EL - MURER
leverer vi det gode
håndværk - til dig i
Stræderne ...

De blå mænd

RING TIL 35 39 29 93 • WWW.3BLAA.DK

Vi har også...

Udstillingssystemer
Bannere
Magnetskilte til biler
Papir til kontormaskiner
Flyers
Menukort
Julekort
Plakater
Folie til butiksvinduer
Tryk på t-shirt
Prislistor
Skilte
Visitkort

Vester Kopi
Nørregade 7 • 1165 København K • Tlf.: 33 14 58 33
Mail: noe@vesterkopi.dk • www.vesterkopi.dk

DET PERSONLIGE REJSEBUREAU

Park Güell i Barcelona

Individuelle rejser, hvor personlig kontakt er i højsædet, og den enkelte kundes ønsker opfyldes.

Danske Special Rejser er et personligt drevet rejsebureau, der yder den service og omsorg, der er så vigtig for en vellykket rejse. Indehaver Klaus Urbschat fortæller:

Vi har været 15 år i branchen. Den erfaring, vi har fået igennem de 15 år, kommer naturligvis vores kunder til gode. Vi har kendskab til de forskellige destinationer, som vi tilbyder. Vi er selv ude og få personligt kendskab til alle vores destinationer og hoteller, det foregår ikke over internettet. Vi taler flere sprog, så vi har mulighed for at kommunikere med hotelterne overalt, så misforståelser ikke opstår og problemer kan løses undervejs, hvis der skulle opstå nogen. Vi taler italiensk, spansk, tysk og engelsk, og selvfølgelig dansk. Vi behandler hver enkelt kunde individuelt. Hvis man booker over internettet, er man bare

Pizza Navona i Rom

vil have på deres yndlingshotel, og det får de. Vi har mange destinationer. Tyskland er vores hoveddestination, og især byerne Berlin, Hamborg, Dresden, Wismar,

Hotel Slot Son Vida, Palma Mallorca

Rigsdagen i Berlin

Stralsund og Bremen. Øvrige destinationer er Prag, Budapest, Wien, Rom, Venedig, Firenze, Barcelona, Mallorca og Gran Canaria. Vi har ikke det store udvalg af hoteller på Gran Canaria, men dem, vi har, er fine.

En anden fordel ved at bestille sin rejse gennem DSR er, at man kan få hjælp, hvis der opstår problemer ude på destinationen. Har man købt sin flybillet og bestilt hotel via nettet, er der ingen, man kan ringe til og få hjælp. Da vi havde askeskyen og Sterling Airways-konkursen, stod de fleste hjælpeløse

ude på destinationen og ringede som vanvittige for at komme hjem. De, der rejste med os, kom straks hjem eller blev tilbudt nyt hotelophold.

Vi er specialister i familie- og grupperejser. Ved jubilæum eller rund fødselsdag laver vi et totalarrangement, dvs. at vi booker hotel og restaurant og alt øvrigt, der måtte være relevant i den forbindelse. Vi laver også konferencerejser, vores næste store konference er med 150 mennesker for et stort dansk firma, som skal 4 dage på konference i Hamborg.

MAXEN LANGUAGE SERVICES
v/Lilli Catinka Maxen, cand.mag. & CTP-certificeret oversætter
Professionel oversætter til dansk
fra engelsk, spansk, norsk og svensk.
Globalt orienteret med speciale i lokalisering af tekster til dansk kultur og kontekst.
Accepterer word, excel og PDF filer
Oversættelse returneres i kopi af originalformatet.
Send til: lilli.worldnet@gmail.com, evt. med teksteksempel

DEJLIG NY ØKOLOGISK BUTIK VED NYBODER

Økologi i Kronprinsessegade

Mark og Nikolaj vil med deres nye forretning gå tilbage til de gamle købmandsdyder, hvor de gode varer er i højsædet, og der er tid til en snak med købmanden, mens varen bliver vejlet og pakket ind. Alle varer er økologiske.

I Kronprinsessegade 62 er netop åbnet en købmandsbutik helt efter de gamle købmandsdyders princip, men med økologiske varer som indhold. Nyboder Kolonial hedder forretningen. Indehaverne Nikolaj Nielsen og Mark Klinke har stået i lære sammen på Restaurant Beghuset i Dragør og har arbejdet sammen som kokke, men det er første gang, de skal drive forretning. Da muligheden kom for at få forretningen i Kronprinsessegade sprang de to kokke til og vil nu benytte lejligheden til at sælge nogle rig-

tigt gode varer og brede budskabet om økologi og bornholmske specialiteter.

Mark er født og opvokset i opgangen ved siden af, og Marks familie har haft bageriet i naboejendommen i 30-40 år, så han kender området. Nikolaj er bornholmer og har lokalkendskab til de gode bornholmske specialiteter. Varesortimentet er altså primært fra Bornholm, men også varer fra andre steder i Danmark og fra lande i Europa har fundet vej til Kronprinsessegade. Fra

Bornholm kommer bl.a. rugkiks, saft, karameller, olier, salt, mel, sennep, honning, honningsyp, solbærvin og ribsvin.

Ude fra Europa kommer græske og italienske olivenolier, trøffelolier, belgisk chokolade, nyt smørechokolade i forskellige varianter. Alt sammen produkter, som Nikolaj og Mark kender fra deres professionelle virke som kokke.

Forretningen håber at favne bredt, så både unge og ældre kunder vil sætte pris på varesortimentet. Unge kunder kan opleve og ældre kunder genopleve den gamle købmandsbutik, hvor mel og salt vejes af og kommes i pose, mens snakken går over disken. Hyggeligt og personligt er nøgleordene.

Hjemmelavet smørrebrød af årstidens råvarer

Spørg os om private selskaber og mad ud af huset
Brolæggerstræde 12
Telefon: 33 13 07 08
Mandag - lørdag kl. 11 - 17
www.restaurantkronborg.dk

MALER JENS KROMANN UDSTILLER

Maleren Jens Kromann udstiller i Galleri LB i Kompagnistræde

Jens Kromann har boet på Grønland i mange år og har også boet og arbejdet i Spanien i en årrække. De mægtige vidder og Grønlands høje himmel anes i billedudtrykket, ligesom den varme spanske glød og sanselighed.

Jens Kromann begyndte at male som 20-årig og studerede grundigt hos mange forskellige malere de næste 10 år, inden den første udstilling blev til. Jens fortæller:

”Jeg havde ikke så meget tid til at komme på akademiet, men lærte dog croquis-tegning. Ude i byens trykkerier lærte jeg tryk-teknikker.

Jeg maler fortrinsvis på lærred, men også noget på papir. Når jeg rejser så meget, som jeg gør, er det praktisk at have papir med til at arbejde på. Lærredet er jo tungt og mere besværligt at have med at gøre på farten. Hver gang jeg rejser, kommer jeg hjem med sindet fuld af muligheder. Når man forlader det, der har inspireret én, forlader man så at sige sin model, og så forstyrrer hun ikke mere. Så er jeg overladt til mig selv, heldigvis, og har det godt i min ensomhed med at stå og finde ud af, hvordan jeg skal skabe det maleri, jeg har i tankerne. Så bygger jeg det op efterhånden, og der kan gå måneder

Jens Kromann lader sig ofte inspirere af den grønlandske natur.

eller år, inden resultatet kommer frem, men det kommer på et eller andet tidspunkt.”

Udstillingen løber frem til 1. juni, tirsdag til fredag 13-18 og lørdag 11-16.

ALIDA Marstrand
Håndlavede chokolader

Bredgade 14 - 1260 København K.
Tlf. 33 15 13 63
www.alida-marstrand.dk

Lille eksklusiv produktion af anemoner i forgyldt sølv med hvid emalje.
Håndsavet og håndlavet i design og arbejde af A. Dragsted

Store Kongensgade 20
DK-1264 København K
Tlf.: +45 33 15 55 56
Fax: +45 3315 55 76
mail@dragsted.dk
www.dragsted.dk

A. DRAGSTED
KGL. HOF-JUVELERER OG HOF-GULDSMED
GRUNDLÆGT 1854

Åbningstider: Man-tor 10.00-17.30, Fre 10.00-18.00, Lør 11.00-15.00

Grønlandske råvarer til en udsøgt gæstemiddag i haven. Her er vi i den Grønlandske butik DayCatch på Christianshavn. Otto, der passer forretningen engang imellem, viser os her snekrabberne, som han kalder dem, krabberne har enormt lange ben.

Krabberne er kogt, når man køber dem – heldigvis, jeg ville nødig have sådan en giga-krabbe løbende rundt på køkkenbordet! Bræk dem i stykker, så kødet kan fiskes ud med en gaffel. Har man ikke en hummergeaffel, kan en pålægsgaffel bruges. Serveres helt enkelt med citronbåde og sauce tartare til at dyppe i.

Nu kommer sommeren snart, og det er endelig tid til at komme i haven. Vi skal nyde livet udendørs og ikke stå i køkenet i timer for at forberede middagen. Her er et forslag til en dejlig og nem middag: Forret: Snekrabber med sauce tartare
Hovedret: Hakkebøf af moskusk

Sauce tartare:

200 g mayonnaise
2 ss youghurt naturel
1½ ss finthakkede kapers
2-3 cornichons, finthakkede
1 ss finthakket løg
1 ss finthakket purløg

1 ss finthakket persille
½ ss Dijon-sennep
salt og peber
Det hele blandes sammen og smages til med salt og peber. Sauce skal serveres afkølet og kan med fordel laves nogle timer før middagen.

Moskushakkebøfferne bliver dejlig sprøde på grillen.

STORT UDVALG I SAMLINGER
Scandinavien - Europa - oversø
RETSAMLINGER - LOT - MM
ILETA FRIMÆRKEHANDEL
55 ÅR I FJOLSTRÆDE
Fjolstræde 20 - 1171 København K. - Tlf. 33 12 91 23
FREDAG ÅBENT TIL KL. 19 - LØRDAG TIL KL. 14

Sommermad fra Grønland

Bøfferne anrettes med en citronskive og frisk smør, tilbehøret er en ½ grillet tomat og sprøde løgringe

Ring af røde løg ristes på en staniolbakke, til de er sprøde; de røde løg har en mild og rund smag. Den bløde og fyldige rødvin er fra Vinoble.

Til hakkebøffen røres 500 g moskusfars med 2 ss crème fraîche, 1 ss hakkede kapers og 1 ss finthakket skalotteløg. Smages til med salt og peber. Farsen formes til 4 bøffer, der grilles 3-4 minutter på hver side, de skal være næsten gennemstegt, men ikke tørre. Samtidig grilles halve tomater drysset med rosmarin, timian eller basilikum efter smag. Alt kan forberedes i god tid, så det lige kan gå på grillen, når middagen skal serveres. Til det hele spises et godt brød.

Smagen i moskushakkebøfferne kan vi roligt give 5 kokkehuer ud af 5.

Både krabber og moskuskød kan købes frosset hos DayCatch Arctic Shop i Strandgade på Christianshavn. Otto giver gerne gode råd.

Best Value vin
fra topproducent i Sydfrankrig!

NU KUN 65,-
Spar 14,-

Moulin de Gassac 1er sélection
Mas de Daumas Gassac

MOULIN DE GASSAC
PREMIERE SÉLECTION
1
VINAVISEN
5 STRENER
Vin-top-10.dk
93 pts.
Debedstevine.dk

Skal du holde fest?
Få gode råd til vinmenuen hos en fagmand hos VINOBLE Skt. Petri!

VINOBLE Skt. Petri
– din vinhandler i KBH K.
1.000 km2 showroom, butik, lager
Flere end 1.000 vine & spiritus
Masser af delikatesser
Firmakunde? Kom og få en snak om hvordan vi løser dit vin- og gavebehov
Levering med bud i København

VINOBLE Skt. Petri
Krystalgade 18 1172 Kbh K
3314 0387 vinoblesktpetri.dk

VINOBLE

• PLOUG •

FOTOGRAFI

BRYLUPS FOTOGRAFERING.

PÅ STUDIE FRA 2150.-
ON-LOCATION FRA 3450.-

